

Voor de leerkracht

Voorwoord en aanwijzingen voor gebruik Een andere manier van begrijpend leren lezen!

Ondanks wetenschappelijke studies dat het beter gesteld is met het begrijpend lezen in vergelijking met eerder onderzoek, blijkt nog steeds dat veel leerlingen bij het lezen van teksten de inhoud niet begrijpen.

Het aanvankelijk leren lezen in groep 3 is dan ook meer dan het aan elkaar plakken en weer analyseren van letters. Het leesonderwijs moet er van het begin op gericht zijn woorden en teksten te begrijpen. Lezen moet een zinvolle beleving zijn. Hier zijn verschillende strategieën en oefenmogelijkheden voor. Bijvoorbeeld: 'Tekenen wat ontbreekt', 'Welk woord past bij welk plaatje?', 'Trek een lijn tussen het woord en het plaatje', 'Kruis aan'. Een bijzondere oefenvorm in dit verband vormen de zogeheten 'logicals', of hoe wij ze noemen: leeskrakers. Dit zijn speelse raadsels: passief lezen én actief handelen (raadsel oplossen). Deze raadsels vormen een beproefd hulpmiddel om van leerlingen betere lezers te maken. Logicals trainen met name het begrijpend lezen. Ze bevorderen het tekstbegrip en het logisch denken. Daarbij stimuleren ze kinderen om op systematische wijze een tekst te onderzoeken. Leerlingen vinden het oplossen van raadsels leuk en worden erdoor gestimuleerd om wellicht ook in de vrije tijd raadsels en logicals op te lossen. Het logisch en systematisch denken dat de leerling zich op die manier eigen maakt, is vakoverstijgend en de voordelen laten zich ook gelden bij bijvoorbeeld het rekenonderwijs.

Het werken met leeskrakers

Opdracht na opdracht lezen de kinderen de korte teksten. Zoals bij een kookrecept moeten de leerlingen actief worden. Ze moeten iets doen! Hetgeen ze gelezen hebben, moeten ze meteen relateren aan de plaatjes die ze zien en daarnaar handelen. Kleuren, arceren, een beschrijving,... met allerlei tips worden de leerlingen 'vanzelf' naar de oplossing geleid. De leerlingen ervaren deze opdrachten als leuk en worden zo gemotiveerd om door te gaan. Want... zonder motivatie geen succes! Bij het samenstellen van de opgaven is dan ook duidelijk rekening gehouden met de voorkeuren van jongens en van meisjes. Thema's als raceauto's, dinosauriërs, rovers of astronauten zullen wellicht jongens meer aanspreken. Meisjes kiezen misschien liever voor dieren, taarten, speelgoed etc. Dit hoeft natuurlijk niet altijd zo te zijn!

Twee vormen van differentiatie

De leeskrakers kennen twee differentievormen. Eén gloeilampje (logo) betekent een eenvoudige versie, twee gloeilampjes staan voor een moeilijkere versie. Welke versie een kind (of u!) ook kiest, beide oefeningen leiden tot het hetzelfde resultaat. De plaatjes zijn identiek evenals de gegeven feiten. Dit betekent voor de leerkracht een gemakkelijke controle. De oplossingen van *Leeskrakers 4* vind je in het aparte antwoordenboek..



De eenvoudige leeskrakers

De met één gloeilampje aangegeven opgaven worden door de leerlingen lineair opgelost. Met iedere gelezen aanwijzing valt er onmiddellijk een mogelijkheid af. Die kun je als leerling dan ook meteen uitvoeren. Als je de laatste opdracht gelezen en uitgevoerd hebt, is de oplossing van het raadsel gevonden.



De moeilijke leeskrakers

De met twee gloeilampjes aangegeven opgaven bieden niet zo'n snelle oplossing. Voordat je tot een oplossing kunt komen, moeten eerst alle aanwijzingen gelezen en uitgevoerd worden; niet lineair dus. Het is belangrijk de kinderen daar van te voren op te wijzen. Soms zul je de aanwijzingen drie tot vier keer moeten lezen, omdat de ene uitspraak aan een andere gerelateerd is.

Leeskrakers met tabellen

Omdat het belangrijk is dat leerlingen ook moeten leren omgaan met teksten waarin gewerkt wordt met uitspraken die in eerste instantie niet makkelijk tot een oplossing gebracht kunnen worden, introduceren we in dit deel 'de tabel'. Dit ziet u op p. 31 en 32: 'Sportieve vrienden' en 'Vliegende vrienden'. De tabel-oefening op p. 30 is heel geschikt om de opbouw van een tabel, bestaande uit kolommen en rijen, te leren kennen. De kinderen kunnen zo oefenen met het invullen van een tabel. In *Leeskrakers 1* en *2* van Schoolsupport (hogere moeilijkheidsgraad, voor groep 5-7) worden de krakers ook in deze vorm voorgeschoteld. De puzzelopdracht 'Drie rovers in het bos' op p. 33 heeft een bijzondere moeilijkheidsgraad. De kinderen lezen de tekst en hoeven niets op te schrijven. Meteen komen de vragen. Dat wil zeggen dat de kinderen tijdens het lezen de inhoud goed in hun hoofd moeten hebben om de opgave succesvol te kunnen maken.

Wij wensen u en uw leerlingen veel plezier met het lezen en puzzelen en natuurlijk bij het logisch denken. Voor zelfcorrectie door de leerlingen, zou u de oplossingen kunnen kopiëren en bijv. aan de leerlingen kunnen uitdelen nadat een leeskraker is opgelost. Misschien vinden uw leerlingen het op den duur zo leuk dat ze zelf raadsels en logicals gaan bedenken!